

Brüssel, 9.2.2024
COM(2024) 59 final

2024/0034 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

seisukoha kohta, mis võetakse Euroopa Liidu nimel siseveeliikluse standardite koostamise Euroopa komitees ja Reini laevaliikluse keskkomisjonis seoses siseveelaevanduse valdkonna kutsevalifikatsioone käsitlevate standardite vastuvõtmisega

SELETUSKIRI

1. KAVANDATAV REGULEERIMISESE

Käesolevas ettepanekus käsitletakse nõukogu otsust, millega määratakse kindlaks liidu nimel võetav seisukoht siseveeliikluse standardite koostamise Euroopa komitee (CESNI) 11. aprilli 2024. aasta kohtumisel ja Reini laevaliikluse keskkomisjoni (CCNR) täiskogu 13. juuni 2024. aasta istungil seoses siseveelaevanduse valdkonna kutsekvalifikatsioone käsitlevate ajakohastatud Euroopa standardite (ES-QIN) kavandatud vastuvõtmisega.

2. ETTEPANEKU TAUST

2.1. CCNR ja CESNI

CCNR on rahvusvaheline organisatsioon, millel on regulatiivne pädevus Reini siseveelaevanduse valdkonnas. CCNRi kuulub neli liidu liikmesriiki (Belgia, Prantsusmaa, Saksamaa ja Madalmaad) ning Šveits.

Reini laevaliikluse muudetud konventsiooniga, millele kirjutati alla 17. oktoobril 1868 Mannheimis ja mida muudeti 14. aprillil 1967, on kindlaks määratud Reini kui siseveeteede kasutamise õigusraamistik ja kehtestatud CCNRi ülesanded. Sellega jätkatakse Viini kongressi poolt 1815. aastal kehtestatud Reini režiimi. Otsuste tegemiseks kohtuvad CCNRi liikmesriigid kaks korda aastas täiskogu istungitel. Igal riigil on üks hääl ja otsused tehakse ühehäälset. Kõnealused resolutsioonid on õiguslikult siduvad. EL ei ole CCNRi liige.

2015. aastal võttis CCNR vastu resolutsiooni, millega loodi CESNI¹. Selle pädevuses on ka vastu võtta tehnilisi standardeid siseveelaevanduse valdkonnas, eelkõige laevade, infotehnoloogia ja meeskonna kohta, neid standardeid ja vastavaid menetlusi ühtselt tõlgendada ning arutada veeliiklusohutuse, keskkonnakaitse või muid veeliiklusküsimusi.

CESNI koosneb ELi ja CCNRi liikmesriikide ekspertidest. Nende hääleõigus jaguneb üks hääl riigi kohta põhimõttel. Kuid CESNI lõimib oma töösse ka ELi ja rahvusvahelisi institutsioone ning eksperditeadmisi. EL võib hääleõigust omamata CESNI töös osaleda koos rahvusvaheliste organisatsioonidega, kelle pädevusse kuuluvad CESNI tegevusvaldkonnad. Lisaks nendele osalemisõigustele võib CESNI kutsuda eksperte (üksikeksperte, klassifikatsiooniühinguid jne). CESNI täiskogul viimistletakse ekspertide tasandil kokku lepitud standardid.

EL ja CCNR näevad ette siseveelaevanduse valdkonna kutsekvalifikatsioone käsitlevad eeskirjad, nimelt direktiiv (EL) 2017/2397² ja Reini jõel tegutsevate laevameeskondade töökorraldust käsitlev kord³ (RPN). Direktiivi (EL) 2017/2397 artikli 10 lõikes 2 tunnustatakse Reini jõel tegutsevate laevameeskondade töökorraldust käsitleva korra kohaselt välja antud kvalifikatsioonidokumentide kehtivust, kui väljaandmise nõuded on identsed nimetatud direktiivi nõuetega. Mõlemad õiguskorrad viitavad CESNI standarditele.

2.2. CESNI ja CCNRi kavandatavad aktid

Esiteks võtab CESNI 11. aprillil 2024 toimuval täiskogu istungil vastu siseveelaevanduse valdkonna kutsekvalifikatsioone käsitleva Euroopa standardi (ES-QIN 2024/1) uue versiooni. ES-QINi ajakohastatakse korrapäraselt, et:

¹ Resolutsioon 2015-I-3, CC/R (15) 1, lk 1.

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2017. aasta direktiiv (EL) 2017/2397, milles käsitletakse siseveelaevanduse valdkonna kutsekvalifikatsioonide tunnustamist ning millega tunnustatakse kehtetuks nõukogu direktiivid 91/672/EMÜ ja 96/50/EÜ (ELT L 345, 27.12.2017, lk 53).

³ Reini laevameeskondade töökorraldust käsitlev kord, resolutsioon 2022-I-9, CC/R (22) 2, lk 38 ja lisa.

- säilitada siseveeliikluse ohutuse kõrge tase,
- järgida tehnika arengut (nt digioskused),
- tagada kooskõla ELi õigusraamistikuga.

Ajakohastatud versioon hõlmab vastavalt järgmisi valdkondi:

- täiendused, et tugevdada teatavaid juhtimistasandi pädevusi, mis on seotud sõitmisega merelaevadele laevatatavatel siseveeteedel;
- ajakohastatud viited ES-TRINile (Euroopa standard, milles sätestatakse siseveelaevade tehnilised nõuded);
- ajakohastatud viited ES-RISile (Euroopa jöeteabeteenuste standard);
- terminoloogia ühtlustamine komisjoni rakendusmäärusega (EL) 2020/182 ja toimetuslikud selgitused.

Kooskõlas direktiiviga (EL) 2017/2397 inkorporeeritakse ES-QIN 2024/1 ELi õigusesse. Vastavalt kõnealuse direktiivi artiklitele 32 ja 34 viitab komisjon delegeeritud õigusaktides ja rakendusaktides CESNI-le, tingimusel et:

need standardid on kättesaadavad ja ajakohastatud;

nimetatud standardid vastavad lisades esitatud nõuetele;

CESNI otsustusprotsessis tehtavate muudatustega ei kahjustata liidu huve.

Praegu viidatakse nimetatud direktiivis ES-QIN 2019/1-le. CESNI kodukorra artikli 9 kohaselt võib standardeid vastu võtta alles pärast seda, kui on vastu võetud ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 kohane otsus.

Teiseks võtab CCNR vastu ka resolutsiooni, millega muudetakse RPNi. See hõlmab viidet ajakohastatud ES-QIN 2024/1-le. Alates 1. jaanuarist 2025 osutatakse ELi õiguses ja RPNis standardile ES-QIN 2024/1.

3. LIIDU NIMEL VÕETAV SEISUKOHT

Otsus, millega määratakse kindlaks liidu seisukoht, on nõustuda ES-QIN 2024/1 vastuvõtmisega mõlemas organisatsioonis.

ES-QIN 2024/1 on praegu kehtiva asjaomase standardi ajakohastatud versioon. Ajakohastatud versiooni on põhjalikult ette valmistatud CESNI ekspertide (CESNI/QP töörühma) tasandil. Ekspertidid kohtusid mitmel korral ja jõudsid sellel tasandil kokkuleppele kvalifikatsiooninõuete ja vastava standardi koostamise osas.

Kuna direktiivi (EL) 2017/2397 eesmärk on tagada laevasõiduohutus ning inimeste elu ja keskkonna kaitse, on liidu kavandatav seisukoht ES-QIN 2024/1 vastu võtta. Standardiga ES-QIN 2024/1 säilitatakse siseveelaevanduse ohutuse kõrgeim tase kooskõlas kõnealuse direktiivi nõuetega, jälgitakse tehnika arengut selles sektoris ja tagatakse ühilduvus muude siseveelaevanduse ajakohastatud standarditega, mis on osa ELi õigusest.

Liidu seisukoht on vajalik, kuna liidul on ELi toimimise lepingu artikli 3 lõike 2 kohaselt ainuvälispädevus. Kuna direktiivis (EL) 2017/2397 viidatakse CESNI ajakohastatud standarditele, mõjutab standardi ES-QIN täiskogu istungil vastuvõtmine ELi ühiseid eeskirju. Lisaks tunnustatakse RPNi kohaselt välja antud kvalifikatsiooni kõnealuse direktiivi artikli 10 lõike 2 kohaselt kehtivana üksnes juhul, kui väljaandmise nõuded on identsed direktiivi nõuetega. Selleks et tagada siseveelaevadega seotud kvalifikatsiooninõudeid reguleeriva kahe olemasoleva õiguskorra kooskõla direktiiviga (EL) 2017/2397, on vaja ette näha ühesugused standardid.

4. ÕIGUSLIK ALUS

4.1. Menetlusõiguslik alus

4.1.1. Põhimõtted

Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „ELi toimimise leping“) artikli 218 lõikes 9 on sätestatud: „Nõukogu võtab komisjoni [...] ettepaneku põhjal vastu otsuse, millega [...] kehtestatakse lepingus sätestatud organis liidu nimel võetavad seisukohad, kui asjaomasel organil tuleb vastu võtta õigusliku toimega akte, välja arvatud õigusaktid, millega täiendatakse või muudetakse lepingu institutsioonilist raamistikku.“

ELi toimimise lepingu artikli 218 lõiget 9 kohaldatakse olenemata sellest, kas liit on asjaomase organi liige või asjaomase lepingu osaline⁴.

Mõiste „õigusliku toimega aktid“ hõlmab akte, millel on õiguslik toime asjaomase organi suhtes kehtiva rahvusvahelise õiguse normide alusel. Siia hulka kuuluvad ka sellised õiguslikud vahendid, mis ei ole rahvusvahelise õiguse kohaselt siduvad, aga mis „võivad mõjutada otsustavalt liidu seadusandja vastu võetud õigusaktide sisu“⁵.

4.1.2. Kohaldamine käesoleval juhul

Nii CESNI kui ka CCNR on rahvusvahelise lepingu, nimelt Reini laevaliikluse muudetud konventsiooni (Mannheimi konventsioon) alusel loodud asutused. Aktid, mille CESNI ja CCNR peavad vastu võtma, on õigusliku toimega aktid.

Ühest küljest on CESNI täiskogul ES-QIN 2024/1 kavandatud vastuvõtmisel otsustav mõju ELi õigusaktide sisule. Kuigi ES-QINI vastuvõtmine CESNI täiskogu istungil ei ole iseenesest õiguslikult siduv, on direktiivi (EL) 2017/2397 artiklites 32 ja 34 esitatud viide CESNI ajakohastatud standarditele, nimelt ES-QINile. Seega peab komisjon võtma vastu teised õigusaktid, võttes arvesse standardit ES-QIN 2024/1 kõnealuse direktiivi artiklite 32 ja 34 täiendavate nõuete seisukohast.

Teisest küljest muutub CCNRi otsus viidata RPNis standardile ES-QIN 2024/1 rahvusvahelise õiguse alusel liikmesriikidele siduvaks kooskõlas muudetud Mannheimi konventsiooni artiklitega 17 ja 46. Samuti võib sellel olla otsustav mõju direktiivi (EL) 2017/2397 sisule. Püüdes ühtlustada siseveelaevanduse kutsekvalifikatsioone käsitlevaid õigusakte (vt direktiivi 2017/2397 põhjendus 40), on direktiivi (EL) 2017/2397 artikli 10 lõikega 2 seadusega ette nähtud selliste dokumentide kehtivuse tunnustamine, mis on RPNi kohaselt välja antud ja millega kehtestatakse direktiivi nõuetega identsed nõuded. See kehtib ka juhul, kui CCNRi RPNis viidatakse samale standardile ES-QIN 2024/1-le nagu direktiivis.

Seega on esildatud otsuse menetlusõiguslik alus ELi toimimise lepingu artikli 218 lõige 9.

4.2. Materiaalõiguslik alus

4.2.1. Põhimõtted

ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 kohase otsuse materiaalõiguslik alus sõltub eelkõige selle kavandatud akti eesmärgist ja sisust, mida liidu nimel võetav seisukoht puudutab. Kui kavandatava aktiga taotletakse kahte eesmärki või reguleeritakse kahte valdkonda ning üht neist võib pidada peamiseks või ülekaalukaks, samas kui teine on kõrvalise tähtsusega, peab ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 kohasel otsusel olema üksainus materiaalõiguslik alus, st peamise või ülekaaluka eesmärgi või valdkonna tõttu nõutav õiguslik alus.

⁴ Euroopa Kohtu 7. oktoobri 2014. aasta otsus kohtuasjas Saksamaa vs. nõukogu, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, punkt 64.

⁵ Euroopa Kohtu 7. oktoobri 2014. aasta otsus kohtuasjas Saksamaa vs. nõukogu, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, punktid 61–64.

4.2.2. Kohaldamine käesoleval juhul

Kavandatud akti peamine eesmärk ja sisu on seotud ühise transpordipoliitikaga.

Seepärast on esildatud otsuse materiaalõiguslik alus ELi toimimise lepingu artikli 91 lõige 1.

4.3. Kokkuvõte

Esildatud otsuse õiguslik alus peaks olema ELi toimimise lepingu artikli 91 lõige 1 koostoimes ELi toimimise lepingu artikli 218 lõikega 9.

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

seisukoha kohta, mis võetakse Euroopa Liidu nimel siseveeliikluse standardite koostamise Euroopa komitees ja Reini laevaliikluse keskkomisjonis seoses siseveelaevanduse valdkonna kutsekvalifikatsioone käsitlevate standardite vastuvõtmisega

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 91 lõiget 1 koostoimes artikli 218 lõikega 9,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

ning arvestades järgmist:

- (1) 17. oktoobril 1868. aastal muudetud Reini laevaliikluse konventsioon, mida on muudetud 20. oktoobri 1963. aasta muudatustega (edaspidi „leping“), jõustus 14. aprillil 1967. Lepinguga säilitati Reini laevaliikluse keskkomisjon (CCNR) ja 1815. aastal loodud Reini siseveelaevanduse režiim. 3. juunil 2015 loodi CCNRi raames siseveeliikluse standardite koostamise Euroopa komitee (CESNI), et töötada välja siseveeteid käsitlevad tehnilised standardid eri valdkondade jaoks, eelkõige seoses laevade, infotehnoloogia ja meeskonnaga.
- (2) Standardite vastuvõtmisel CESNI poolt ei ole otsest õiguslikku mõju, kuid direktiivis (EL) 2017/2397¹ viidatakse värskemale CESNI kutsekvalifikatsiooni standarditele, nimelt ES-QINile. CCNR viitab ka oma Reini laevameeskondade töökorraldust käsitleva eeskirja (RPN)² uusimatele standarditele. Lepingu artiklite 17 ja 46 kohaselt võib Reini laevaliikluse keskkomisjon (CCNR) võtta vastu siduvaid resolutsioone, millega kehtestatakse Reini siseveelaevanduse kutsekvalifikatsioonide nõuded.
- (3) CESNI võtab 11. aprillil 2024 toimuval täiskogu istungil vastu siseveelaevanduse valdkonna kutsekvalifikatsioone käsitleva Euroopa standardi 2024/1 (ES-QIN 2024/1) ajakohastatud versiooni. Pärast vastuvõtmist kavatses CCNR võtta oma 13. juuni 2024. aasta täiskogu istungil vastu resolutsiooni, millega muudetakse RPNi, et viidata ES-QIN 2024/1-le. Standardiga ES-QIN 2024/1 asendatakse standard ES-QIN 2019.
- (4) Standardiga ES-QIN 2024/1 nähakse ette Euroopa ühtlustatud miinimumstandardid, mis on vajalikud liikuvuse hõlbustamiseks, laevasõiduohutuse ning inimeste ja keskkonna kaitsmise tagamiseks. Neid standardeid ajakohastatakse nüüd seoses nõuetega, mis on kehtestatud laevajuhtimiseks merelaevadele laevatatavatel siseveeteedel. Samuti sisaldavad need ajakohastatud viiteid siseveelaevade tehnilisi

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2017. aasta direktiiv (EL) 2017/2397, milles käsitletakse siseveelaevanduse valdkonna kutsekvalifikatsioonide tunnustamist ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiivid 91/672/EMÜ ja 96/50/EÜ (ELT L 345, 27.12.2017, lk 53).

² praegu Reini laevameeskondade töökorraldust käsitlev kord, resolutsioon 2022-I-9, CC/R (22) 2, lk 38 ja lisa.

nõudeid käsitlevale Euroopa standardile ja jõeteabeteenuste Euroopa standardile. Peale selle on tehtud toimetusi täpsustusi, mis suurendavad õiguskindlust.

- (5) On asjakohane määrata kindlaks liidu nimel CESNIs ja CCNRis võetav seisukoht, sest standard ES-QIN 2024/1 mõjutab otsustavalt liidu õiguse sisu. Direktiivi (EL) 2017/2397 artiklite 32 ja 34 kohaselt peab komisjon võtma vastu delegeeritud õigusaktid ja rakendusaktid, milles viidatakse CESNI kutsekvalifikatsioonide standardite uusimale versioonile, tingimusel et need standardid on kättesaadavad ja ajakohased, vastavad kõnealuse direktiivi lisades sätestatud nõuetele ning CESNI otsustusprotsessi muutmine ei kahjusta liidu huve. Lisaks nähakse kõnealuse direktiivi artikliga 10 ette selliste dokumentide tunnustamine, mis on välja antud kooskõlas RPNiga ja milles on sätestatud direktiivis sätestatutega identsed nõuded.
- (6) Liikuvuse hõlbustamiseks, laevasõiduohutuse tagamiseks ning inimelude ja keskkonna kaitsmise tagamiseks on oluline, et meeskonnaliikmetele esitatavad tehnilised nõuded oleksid Euroopa eri õiguskordades võimalikult ulatuslikult ühtlustatud. Eelkõige CCNRi liikmetest liikmesriikidele tuleks anda luba toetada otsuseid, millega ühtlustatakse CCNRi eeskirjad liidus kohaldatavate eeskirjadega.
- (7) Liidu seisukoha esitavad ühiselt liidu huvides ELi liikmesriigid, kes on CESNI ja CCNRi liikmed,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

1. Seisukoht, mis võetakse liidu nimel CESNIs seoses standardi ES-QIN 2024/1 (CESNI (23) 21 rev.1) vastuvõtmisega, on nõustuda nende vastuvõtmisega.
2. Liidu nimel CCNRis võetav seisukoht on toetada kõiki ettepanekuid, millega viiakse CCNRi eeskirjad vastavusse standardiga ES-QIN 2024/1 (CESNI (23) 21 rev.1).

Artikkel 2

1. Artikli 1 lõikes 1 nimetatud seisukoha esitavad ühiselt liidu huvides ELi liikmesriigid, kes on CESNI liikmed.
2. Artikli 1 lõikes 2 nimetatud seisukoha esitavad ühiselt liidu huvides ELi liikmesriigid, kes on CCNRi liikmed.

Artikkel 3

Artiklis 1 esitatud seisukohtade väiksemates tehnilistes muudatustes võidakse kokku leppida ilma nõukogu täiendava otsuseta.

Artikkel 4

Käesolev otsus on adresseeritud liikmesriikidele.

Artikkel 5

Käesolev otsus jõustub selle vastuvõtmise kuupäeval.

Brüssel,

*Nõukogu nimel
eesistuja*